

TÁC ĐỘNG CỦA RỦI RO TRONG HỆ THỐNG NGÂN HÀNG ĐẾN ỔN ĐỊNH TÀI CHÍNH TẠI VIỆT NAM

Ngày nhận: 25/5/2015
Ngày nhận lại: 30/7/2015
Ngày duyệt đăng: 10/3/2016
Mã số: 3-16-48

Bùi Quang Tín (*)

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu về tác động của rủi ro trong hệ thống ngân hàng đến ổn định tài chính tại Việt Nam. Các yếu tố về thực trạng mà tác giả đề cập về rủi ro trong hoạt động ngân hàng bao gồm: nợ xấu; tỷ giá và tín dụng ngoại tệ; tái cơ cấu ngân hàng. Từ các phân tích trên, tác giả sẽ gợi ý một số giải pháp nhằm hạn chế tác động của rủi ro trong hệ thống ngân hàng đến ổn định tài chính tại Việt Nam trong thời gian tới.

Từ khóa: Rủi ro, ổn định tài chính, hệ thống ngân hàng.

Giới thiệu

Ổn định hệ thống tài chính là một vấn đề rất quan trọng của nền kinh tế. Bởi lẽ, thị trường tài chính trong hệ thống tài chính là nơi giao dịch các nguồn lực tài chính, mà thực chất là nơi giao dịch các khối tài sản của nền kinh tế, được thể hiện dưới hình thức tiền tệ và các công cụ có giá trị như tiền tệ, thường được gọi là các công cụ tài chính hay hàng hóa tài chính. Ở đó, việc giao dịch bao gồm việc chuyển giao các quyền sử dụng các khoản tài chính (là các khoản vay nợ: tín dụng, trái phiếu, tín phiếu) hoặc chuyển giao các quyền sở hữu các tài sản tài chính (cổ phiếu, vốn góp vào các công ty...) và các hợp đồng tài chính phái sinh (hợp đồng quyền chọn, tương lai...). Bất ổn của hệ thống tài chính không những có thể bào mòn thành quả phát triển kinh tế, mà còn là thách thức trong tiến trình tái cơ cấu nền kinh tế, chuyển đổi mô hình tăng trưởng và hội nhập kinh tế quốc tế.

Đối với Việt Nam, trong gần 7 năm qua, các trục trặc của nền kinh tế đi cùng với sự bất ổn và thiếu lành mạnh của hệ thống tài chính đã xuất hiện, đặc biệt là khu vực ngân hàng. Điển hình như thị trường bất động sản phát triển thiếu ổn định, lúc thì quá nóng (2005-2010) lúc thì "đóng băng" (2010-2013) (Bùi Quang

Tín, 2015), sự phối hợp thiếu nhịp nhàng giữa chính sách tài khóa và chính sách tiền tệ, tăng trưởng tín dụng nóng (PV, 2012), nợ xấu tăng (T.Thu, 2015)... Có thể nói rằng những vấn đề kinh tế và bất ổn tài chính hiện nay giống như một nút thắt đan xen, níu kéo nhau và cùng kìm hãm sự phát triển của nền kinh tế thực và sự lành mạnh của hệ thống tài chính. Mục tiêu ổn định kinh tế vĩ mô hiện nay đã có sự thay đổi. Đó là sự bổ sung thêm ổn định tài chính. Hầu hết các quốc gia cho rằng, ổn định tài chính là mục tiêu rất quan trọng. Khi hoạch định chính sách kinh tế vĩ mô phải quan tâm đến ổn định hệ thống tài chính.

Rủi ro hệ thống (RRHT) là rủi ro tác động đến hầu như toàn bộ thị trường. Chính sách tiền tệ, chính sách tài khóa, các chính sách pháp luật của nhà nước thay đổi thất thường và bất lợi, sự bấp bênh của môi trường kinh tế nói chung như GDP sụt giảm, lãi suất biến động, tốc độ lạm phát thay đổi... là những ví dụ về RRHT gần như tác động đến cả thị trường và gây bất ổn đến nền tài chính của một quốc gia.

Mục tiêu nghiên cứu của bài viết này là nhằm phân tích thực trạng sự tác động của các rủi ro trong hệ thống ngân hàng đến ổn định tài chính tại Việt Nam và từ đó đưa ra một số giải pháp nhằm hạn chế sự tác động đó.